

# Rapport

## Klacht

Verzoekers klagen erover dat een politieambtenaar van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost hun minderjarige dochter begin juni 2007 op haar mobiel heeft gebeld en haar en later haar ouders heeft gezegd dat zij naar het bureau moest komen voor een ernstige zaak, zonder dat deze politieambtenaar hierbij aangaf dat hun dochter verdachte was en van welk strafbaar feit zij werd verdacht.

Voorts klagen verzoekers erover dat de klacht die zij op 2 juni 2007 bij de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost indienden, niet door de korpsbeheerder voor advies is voorgelegd aan de onafhankelijke klachtencommissie van dit korps, zoals was toegezegd.

## Beoordeling

### Algemeen

1. Op zondag 3 juni 2007 om 11:00 uur werd de minderjarige dochter van verzoekers M. (destijds veertien jaar) door politieambtenaar D. van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost (verder te noemen: het korps) op haar mobiele telefoon gebeld. Tijdens dit telefoongesprek werd haar gezegd dat zij op dinsdag 5 juni 2007 naar het bureau moest komen. Ook werd haar gezegd dat als ze niet zou komen, ze buiten heterdaad aangehouden kon worden. Hun dochter was over haar toeren door de boodschap van de politie.
2. Direct na dit telefoongesprek belde politieambtenaar D. naar verzoekers en deelde hun mee dat hun dochter als verdachte bij ernstige feiten was betrokken en dat zij daarom op dinsdag 5 juni 2007 om 10:00 uur op het bureau moest komen. Ook deelde politieambtenaar B. hun mee dat als hun dochter niet kwam, ze buiten heterdaad kon worden aangehouden. Verzoekers gaven aan het met deze gang van zaken niet eens te zijn.
3. Op 5 juni 2007 brachten verzoekers hun dochter naar het politiebureau. Daar werd M. door politieambtenaren B. en G. aangehouden en gehoord als verdachte van bedreiging en openlijke geweldpleging. Diezelfde dag rond 17:00 uur werd M. weer in vrijheid gesteld.
4. Verzoekers dienden op 3 juni, 11 en 20 augustus 2007 een klacht in bij de beheerder van het korps. In de brief van 3 juni 2007 beklagden zij zich erover dat politieambtenaar D. hun dochter op een zondag belde op haar mobiel en D. meedeelde dat zij dinsdag 5 juni 2007 op het bureau moest verschijnen. Tegen verzoekers werd door D. gezegd dat hun dochter bij dusdanig ernstige feiten betrokken was dat ze op het bureau moest komen. D. trad in hun ogen intimiderend op.

5. Verzoekers spraken in het kader van de klacht met de politieambtenaren L. en Le. Op 20 november 2007 kregen verzoekers schriftelijk bericht over de uitkomst van de gesprekken van L. Verzoekers gaven op 25 november 2007 aan het niet eens te zijn met het gespreksverslag en gaven aan dat de bemiddelingspoging in hun ogen was mislukt.

6. Bij brief van 21 december 2007 sprak de korpsbeheerder zich over de klacht uit. De korpsbeheerder oordeelde dat er geen sprake was van juridische fouten noch van het onrechtmatig gebruik maken van bevoegdheden en verklaarde de klacht ongegrond.

Verzoekers ontvingen voornoemde brief van de korpsbeheerder met begeleidend schrijven van de klachtencoördinator pas op 14 november 2008. Voor deze aanzienlijke vertraging bood hij namens de korpsbeheerder zijn verontschuldiging aan.

7. De kinderrechter sprak M. op 23 januari 2008 van voornoemde eerder genoemde tenlastegelegde feiten vrij.

8. Verzoekers konden zich niet vinden in de beslissing van de korpsbeheerder en wendden zich op 15 november 2008 tot de Nationale ombudsman.

## **I. Ten aanzien van de telefoongesprekken**

### **Bevindingen**

1. Verzoeker klaagt erover dat haar dochter M. op zondag 3 juni 2007 werd gebeld door politieambtenaar D. D. zei tegen M. dat "ze wel weet waar het over gaat". D. zei M. dat ze dinsdag 5 juni 2007 om 10:00 uur op het politiebureau moest verschijnen. Als M. niet zou verschijnen zou D. haar "ergens oppikken", zo stellen verzoekers. Zij was van streek door het telefoontje.

Even later had D. telefonisch contact met verzoekers en zei hun dat M. als verdachte bij ernstige feiten was betrokken en dat de politie M. om zes uur 's ochtends van haar bed kon lichten. Volgens D. had zij geprobeerd de ouders eerst te bellen, maar er werd niet opgenomen. Verzoekers stellen dat er geen gemiste oproepen op hun mobiele telefoons stonden. Verzoeker stelt dat ze onder de naam S. in de telefoongids staan.

2. De korpsbeheerder overwoog in zijn brief van 21 december 2007 (door verzoekers ontvangen op 14 november 2008) dat uit de klachtrapportage niet is gebleken van juridische fouten noch van het onrechtmatig gebruik maken van bevoegdheden en verklaarde vervolgens de klacht ongegrond.

3. Op 8 januari 2009 bezochten verzoekers het Bureau Nationale ombudsman om hun klacht toe te lichten. De uitkomst van het gesprek was dat verzoekers geen vertrouwen meer hadden in de politie. Door de medewerkers van het Bureau werd hun daarom voorgesteld deel te nemen aan een bemiddelingsgesprek onder leiding van de Nationale

ombudsman. Verzoekers gaven aan deel te willen nemen aan dit gesprek.

4. Een medewerker van Bureau Nationale ombudsman stelde het korps op 26 januari 2009 voor deel te nemen aan het bemiddelingsgesprek. Op 5 februari 2009 liet het korps weten om hen moverende redenen niet te willen meewerken aan het gesprek. Om deze reden besloot de Nationale ombudsman op 4 mei 2009 een onderzoek naar de gedragingen te starten.

5. Op 25 juni 2009 verklaarde de betrokken ambtenaar L. tegenover medewerkers van de Nationale ombudsman het volgende:

"Wij hebben de toestemming van de officier van justitie nodig als wij een minderjarige (buiten heterdaad) willen aanhouden. Wij nodigen dan de ouders en het kind altijd uit om op het bureau te komen. We bellen dan de ouders. Als men dan niet op komt dagen dan gaan we over tot aanhouding buiten heterdaad. Het ging bij M. over bedreiging of openlijke geweldpleging. Politieambtenaar D. kreeg maar geen contact met de ouders. Naar later bleek klopte het telefoonnummer niet. De intentie was de ouders eerst te bellen. Het verhoor zou op dinsdag plaatsvinden en omdat zij geen contact kreeg met de ouders heeft zij ten slotte op zondag het mobiele nummer van M. gebeld. Politieambtenaar D. heeft zelf het verhoor niet gedaan maar heeft de zaak aan twee collega's overgedragen. De ouders waren het er niet mee eens dat M. en zij moesten komen maar ze waren die dinsdag wel aanwezig. De rol van M. bleek kleiner dan verwacht."

6. Gevraagd naar zijn reactie op de klacht liet de korpsbeheerder bij brief van 25 juni 2009 weten dat in het onderzoek met toestemming van het Openbaar Ministerie verdachten via de ouders worden uitgenodigd. Er was toestemming gegeven voor de aanhouding buiten heterdaad in het geval de jongeren of de ouders niet zouden meewerken. Alle verdachten in deze zaak zijn via de ouders uitgenodigd voor verhoor. Deze intentie was volgens de korpsbeheerder ook aanwezig ten aanzien van de dochter van verzoekers. Doordat een fout telefoonnummer was opgenomen in het vooronderzoek was het niet mogelijk contact te leggen met de ouders van M. Om toch te kunnen starten met het onderzoek en verdachten gelijktijdig te kunnen horen, is ertoe overgegaan om M. te bellen op haar mobiele nummer dat bij verbalisant bekend was. In het gesprek met M. is alsnog het nummer van de ouders verkregen die direct daarna in kennis zijn gesteld. In dit gesprek is uitgelegd dat de politie een onderzoek verrichtte en dat M. als verdachte genoemd werd en de politie haar wilde horen. Ook is gezegd dat als zij niet zou komen de politie toestemming had van de officier van justitie om M. buiten heterdaad aan te houden. Ondanks het feit dat M. op het mobiele nummer is gebeld, dit in tegenspraak met de te volgen procedure, is het nimmer de intentie geweest om van de procedure af te wijken. Dit is ook direct hierna hersteld. Om die reden acht de korpsbeheerder de klacht ongegrond.

7. Op gestelde vragen door de Nationale ombudsman antwoordde de korpsbeheerder dat als de ouders niet thuis zijn of voornamelijk niet bereikbaar zijn een schriftelijke uitnodiging

wordt gestuurd en/of altijd vooral telefonisch contact wordt gezocht met de ouders en indien mogelijk de jongere. De ouders krijgen vooraf niet alle (inhoudelijke) details te horen in verband met het tactische onderzoek. Na het verhoor van de minderjarige verdachte wordt deze informatie wel gedeeld met de ouders. Er wordt de jongere meegedeeld dat hij of zij verdacht wordt van een strafbaar feit. Ook wordt vermeld van welk strafbaar feit hij of zij verdacht worden, tenzij het strijdig is met het onderzoeksbelang. Verzoekers zijn wel ingelicht met betrekking tot de toestemming voor aanhouding buiten heterdaad.

8. Verzoekers reageerden op de reactie van de korpsbeheerder bij brief van 27 juli 2009. Ze stelden dat de verontschuldigen van de politie dat een verkeerd telefoonnummer is gebruikt te mager zijn. Volgens verzoekers legde politieambtenaar D. niet uit dat de politie een onderzoek verrichtte en zeker niet dat hun dochter daarin een verdachte was.

## Beoordeling

9. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit betekent onder meer dat de politie de ouders van een minderjarige moet inlichten indien deze verdacht wordt van een misdrijf en op het politiebureau voor verhoor moet verschijnen.

*Met betrekking tot het telefonisch contact van de politie met M.*

10. Uit de reactie van de korpsbeheerder blijkt dat het vast beleid is de minderjarige via de ouders uit te nodigen op het bureau te komen. Indien de politie er niet in slaagt contact te leggen met de ouders volgt een schriftelijke uitnodiging en/of indien mogelijk wordt contact gezocht met de jongere.

In dit geval staat vast dat politieambtenaar D. op 3 juni 2007 in eerste instantie M. heeft gebeld en daarna telefonisch contact heeft opgenomen met verzoekers. De dochter was over haar toeren door het telefoongesprek met de politie. De politie beroept zich erop dat in het politiedossier niet het juiste telefoonnummer van verzoekers was genoteerd.

De Nationale ombudsman acht het aannemelijk dat politieambtenaar D. de intentie had verzoekers eerst te bellen. Wat hier ook van zij, de Nationale ombudsman overweegt dat de politie toegang heeft tot vele bronnen en daarom ziet hij niet in dat de politie zelf niet het telefoonnummer heeft achterhaald. Daarbij komt dat het telefoonnummer (onder de naam van S.) in de landelijke telefoongids te vinden was.

Alle omstandigheden in aanmerking genomen is de Nationale ombudsman van oordeel dat politieambtenaar D., door eerst de dochter te bellen en daarna pas de ouders, in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking heeft gehandeld.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Met betrekking tot de inhoud van het gesprek

11. Verzoekers stelden in de klachtbrief van 3 juni 2007 aan de politie dat politieambtenaar D. hen tijdens het telefoongesprek meedeelde dat M. bij ernstige feiten was betrokken en dat ze haar om zes uur van haar bed kunnen lichten. Daarentegen stelden verzoekers in de reactie van 27 juli 2009 dat D. weigerde uit te leggen wat er aan de hand was. D. heeft volgens hen niet uitgelegd dat de politie een onderzoek verrichtte en dat M. verdachte was.

De korpsbeheerder stelde hier tegenover dat in het gesprek met verzoekers politieambtenaar D. hen heeft uitgelegd dat de politie een onderzoek verrichtte en dat M. als verdachte werd genoemd en de politie haar wilde horen.

Nu de twee verklaringen van verzoekers in tegenspraak met elkaar zijn acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat politieambtenaar D. aan verzoekers heeft meegedeeld dat M. verdachte was en haar daarom wilde horen.

12. Verzoekers stelden zich op het standpunt dat politieambtenaar D. hen en M. niet het strafbare feit waarvan zij werd verdacht heeft meegedeeld. De korpsbeheerder betwist dit niet.

Wat hier ook van zij, de korpsbeheerder stelde in zijn reactie dat in het algemeen melding gemaakt wordt van het strafbare feit, tenzij het strijdig is met het onderzoeksbelang. In dit geval kan de Nationale ombudsman zich voorstellen dat geen melding gemaakt is van het strafbare feit, nu er in de strafzaak sprake was van meerdere verdachten. Het risico bestaat dan dat de verschillende verdachten contact met elkaar opnemen en eventueel verklaringen op elkaar afstemmen.

13. Daarnaast stelden verzoekers dat politieambtenaar D. niet tegen M. heeft gezegd dat zij als verdachte werd gezien. De korpsbeheerder laat zich in zijn reactie hier niet over uit.

Wat hier ook van zij, politieambtenaar D. heeft direct na het telefoongesprek met M. verzoekers gebeld en hun gezegd dat M. verdachte was. M. was dus direct nadat haar ouders door politieambtenaar D. waren gebeld ervan op de hoogte dat ze verdachte was. M. is daarom niet in haar belang geschaad.

Gezien bovengenoemde omstandigheden is de Nationale ombudsman van oordeel dat politieambtenaar D. niet in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking heeft gehandeld.

De onderzochte gedraging is daarom behoorlijk.

II. Ten aanzien van de klachtbehandeling

## Bevindingen

1. Verzoekers stelden dat ze in december 2008 een telefoontje kregen van de (waarnemend) korpsbeheerder. Hij beloofde verzoekers een hoorzitting met een onafhankelijke commissie. In maart 2008 stuurden verzoekers de (waarnemend) korpsbeheerder een mail waarin ze hem aan zijn belofte herinnerden. Deze hoorzitting heeft nimmer plaatsgevonden. Verzoekers klagen erover dat de belofte door de klachtencommissie gehoord te worden door de (waarnemend) korpsbeheerder niet is nagekomen.
2. Gevraagd naar zijn reactie op de klacht liet de korpsbeheerder bij brief van 25 juni 2009 weten dat de (waarnemend) korpsbeheerder destijds aan verzoekers heeft medegedeeld dat ze gehoord zouden worden door een hoorcommissie. Op het moment van de klachtbehandeling waren met de klachtcommissie echter afspraken gemaakt met betrekking tot criteria waaraan klachten moeten voldoen om door de commissie te worden behandeld. Bij de toetsing aan deze criteria bleek de klacht hieraan niet te voldoen en is besloten de klacht niet voor te leggen aan de klachtencommissie. Hiervan zijn verzoekers mogelijk niet meer op de hoogte gebracht. Ondanks het feit dat deze klacht niet voldoet aan de criteria om te worden voorgelegd aan de klachtencommissie had deze, gezien de toezegging van de (waarnemend) korpsbeheerder wél moeten worden voorgelegd. Op dit aspect acht de korpsbeheerder de klacht gegrond. De korpsbeheerder deelt mee dat inmiddels maatregelen zijn genomen om dit aspect te verbeteren.

## Beoordeling

3. Het vereiste van rechtszekerheid houdt onder meer in dat gerechtvaardigde verwachtingen van burgers en organisaties jegens bestuursorganen door die bestuursorganen worden gehonoreerd. Dit betekent onder meer dat een bestuursorgaan gedane toezeggingen gestand moet doen.
4. In de artikelen 25 en 26 van de Klachtenregeling Regiopolitie Brabant Zuid-Oost (zie Achtergrond, onder I.) is neergelegd aan welke eis(en) een klacht moet voldoen indien deze wordt voorgelegd aan de klachtencommissie.
5. Onbetwist is dat de (waarnemend) korpsbeheerder geen advies heeft ingewonnen van de klachtencommissie alvorens de klachten af te handelen. Voorts is komen vast te staan dat de (waarnemend) korpsbeheerder de toezegging heeft gedaan dat verzoekers gehoord zouden worden door de klachtencommissie. Van de (waarnemend) korpsbeheerder had in dit geval verwacht mogen worden dat hij de gedane toezegging zou nakomen en dat hij verzoekers in de gelegenheid zou stellen bij de klachtencommissie een toelichting op hun klacht te geven. Bovendien zijn verzoekers niet van de verandering van koers op de hoogte gesteld. Het feit dat achteraf bleek dat de klacht niet voldeed aan de criteria die zijn

gesteld voor behandeling van de klacht door de klachtencommissie doet aan deze toezegging niet af.

Nu de gedane toezegging door de korpsbeheerder niet is nagekomen is de Nationale ombudsman met de korpsbeheerder van oordeel dat de (waarnemend) korpsbeheerder het vereiste van rechtszekerheid heeft geschonden.

Overigens is de Nationale ombudsman van oordeel dat de klacht, gezien de criteria die gelden voor voorlegging van de klacht aan de klachtencommissie (artikel 25 onder 2 Klachtenregeling, zie Achtergrond, onder I.), zich leende om aan de klachtencommissie voorgelegd te worden. De aard en de impact van de klacht (er was namelijk sprake van een mogelijk gepleegd strafbaar feit) brengen naar het oordeel van de Nationale ombudsman met zich mee dat de klacht aan de klachtencommissie diende te worden voorgelegd.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

## Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost, is

*met betrekking tot het telefonisch contact van de politie met M.*

- gegrond vanwege strijd met het vereiste van adequate en actieve informatieverstrekking;

*met betrekking tot de inhoud van het gesprek*

- niet gegrond;

*met betrekking tot de klachtbehandeling*

- gegrond wegens schending van het rechtszekerheidsbeginsel.

## Onderzoek

Op 18 november 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de familie B. te H., met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost, werd een onderzoek ingesteld.



In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel optreden werd ook de hoofdofficier van justitie te 's-Hertogenbosch over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was.

Tijdens het onderzoek kregen het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De betrokken ambtenaar L. berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

De reactie van de korpsbeheerder gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen en aan te vullen.

De verzoekers en betrokken ambtenaar D. gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

#### Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

verzoekschrift met bijlagen van 15 november 2008;

door verzoekers toegezonden aanvullende stukken van 5 december 2008;

verklaring betrokken ambtenaar L. van 25 juni 2009;

standpunt van de korpsbeheerder van 25 juni 2009 met als bijlagen onder meer het interne klachtdossier en verschillende op de zaak betrekking hebbende processen-verbaal;

reactie van verzoekers van 27 juli 2009.

## Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

## Achtergrond

### 1. Klachtenregeling Regiopolitie Brabant Zuid-Oost

## Klachtenprocedures

Voor het afhandelen van klachten bestaan in principe twee opties. De klachtencoördinator bepaalt in eerste aanleg welke van de twee opties de voorkeur geniet. Wijziging van procedure kan slechts plaatsvinden na overleg en met instemming van de klachtencoördinator.

(...)

**2. Uitgebreide procedure:** Gezien de aard of impact van de klacht is een nader onderzoek gewenst waarbij met alle betrokkenen gesproken wordt (b.v. een mogelijk gepleegd strafbaar feit, grootschalig politieoptreden, toegepast geweld, toegebrachte verwondingen en/of schade, dan wel andere bijzonder omstandigheden).

Het hoofd van de afdeling op wiens afdeling of medewerker(s) de klacht betrekking heeft ontvangt de klacht ter kennisneming van de klachtencoördinator.

De klachtencoördinator wijst de klachtonderzoeker(s) aan.

De klachtonderzoeker(s) voeren gesprekken met alle betrokkenen (klager, beklaagden en/of overige getuigen) die relevante mededelingen kunnen doen die kunnen bijdragen tot het vormen van een integraal beeld van de gebeurtenis die tot de klacht geleid heeft.

Deze gesprekken worden weergegeven in een rapport en (samen met alle andere stukken aangaande de klacht) ter beschikking gesteld aan de klachtencoördinator.

De klachtencoördinator draagt zorg voor het doorzenden van het rapport (met bijlagen) naar de hoofdofficier.

De hoofdofficier oordeelt of de aangedragen feiten voor hem reden zijn tot het instellen van een strafvorderlijk onderzoek tegen de beklaagden; hij correspondeert daarover met de korpschef. De hoofdofficier geeft geen oordeel over het al of niet gegrond zijn van de klacht.

Indien de hoofdofficier een strafvorderlijk onderzoek tegen de beklaagden niet wenselijk acht wordt de klacht door de klachtencoördinator ter hand gesteld van de klachtencommissie.

De klachtencommissie draagt zorg voor de nadere inhoudelijke behandeling van de klacht.

De klachtencommissie adviseert de korpsbeheerder over de afdoening van de klacht.

De korpsbeheerder stelt de klager in kennis van zijn oordeel.

Klachtencommissie

De klachtencommissie bestaat uit vijf onafhankelijke leden. Van deze commissie maken geen politieambtenaren of personen die anderszins werkzaam zijn binnen het regionale politiekorps Brabant Zuidoost deel uit.

De klachtencommissie wordt in beginsel belast met het behandelen van klachten waarop de uitgebreide procedure van toepassing is.

De klachtencommissie hanteert het principe van “hoor en wederhoor” en kan alle betrokkenen uitnodigen voor een hoorzitting.

De klachtencommissie brengt na een inhoudelijk klachtonderzoek een advies uit aan de korpsbeheerder over de wijze van afdoening van de klacht. Teneinde de commissie in de gelegenheid te stellen tot een goed advies te komen is het van belang dat alle medewerkers van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost, dan wel andere personen die werkzaam zijn bij het korps, hun onvoorwaardelijke medewerking verlenen aan deze commissie.

Alle medewerkers van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost, dan wel andere personen die werkzaam zijn bij het korps en waartegen de klacht gericht is, of wier bevindingen of visie kunnen leiden tot het vormen van een integraal beeld van de gebeurtenis die tot de klacht geleid heeft, kunnen door de commissie worden uitgenodigd. De hoorzittingen zijn niet openbaar.

Alle medewerkers van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost, dan wel andere personen die werkzaam zijn bij het korps zijn in principe verplicht op uitnodiging te verschijnen op de hoorzitting van de commissie. Zoveel mogelijk wordt rekening gehouden met de bestaande dienstplanning.

Het hoofd van de afdeling op wiens medewerker de klacht betrekking heeft draagt zorg voor voldoende facilitaire voorzieningen die het de medewerker mogelijk maken aanwezig te zijn bij de hoorzitting waarvoor hij een uitnodiging ontvangen heeft. De tijd die in beslag genomen wordt door de hoorzitting alsmede de van toepassing zijnde reistijd dient aangemerkt te worden als diensttijd en als zodanig te worden gepland en verantwoord.